

Posudek rigorózní práce

Název práce: Fenomén hybridního působení státních i nestátních aktérů

Autor práce: Martin Havlík

Posuzovaná práce se věnuje nezpochybnitelně politicky aktuálnímu tématu hybridního působení. Přitom si klade za cíl „formou vědecké studie analyzovat problematiku fenoménu hybridního působení státních a nestátních aktérů využívajících široké spektrum nástrojů moci k prosazování vlastních zájmů“ (s. 12). Práce samotná široce popisuje fenomén hybridního působení a řadu souvisejících konceptů.

Z řady aspektů je nezpochybnitelně třeba práci ocenit. Práce demonstruje autorovu blízkou znalost problematiky hybridního působení. Za vyzdvihnutí rovněž stojí, že díky znalost existující odborné literatury k tématu hybridního působení se práce vymaňuje z klišé o novosti tohoto fenoménu a o jeho exkluzivním využívání Ruskem a Čínou, které dominují českému diskurzu. Naopak, práce úspěšně ukazuje neukotvenost pojmu hybridní války/ hybridního působení a jeho různé vnímání různými autory i aktéry mezinárodní politiky.

Výsledný dojem však zůstává poněkud rozporuplný. Práce trpí snahou seznámit čtenáře s příliš mnoha perspektivami a koncepty, které různými způsoby souvisejí s hybridním působením. Propojení jednotlivých částí textu pak není čtenáři často zřejmé a široký záběr jde na úkor analytické hloubky a schopnosti představit teoreticky ucelený a empiricky podložený argument. To je bezpochyby škoda. Lze se totiž domnívat, že určité zúžení cílů a zohlednění poznámek v následujících bodech by práci posunulo dále:

- Práce si klade čtyři široké výzkumné otázky, které spojuje široký fenomén hybridního působení. Jak spolu tyto otázky souvisí a jaká je souvislost této čtveřice otázek s výzkumnou hypotézou a hlavním argumentem? Práce by mohla a měla lépe vysvětlit.
- Práci určitým způsobem chybí kapitola dedikovaná analýze literatury. Práce přitom s existující literaturou pracuje. O to více je škoda, že není zřejmé, jaká jsou bílá místa v existujícím výzkumu hybridního působení a jak existující literatura zodpovídá položené výzkumné otázky.
- Specifičtější by rovněž mohla být pasáž věnující se metodologii práce. Ta by mohla být delší než stávající jediný odstavec, který naznačuje širší ambice ukotvit práci v tradici

**FAKULTA
SOCIÁLNÍCH VĚD**
Univerzita Karlova

kauzálního kvalitativního výzkumu. Je škoda, že na tento odstavec nenavazuje pasáž vysvětlující se už konkrétní výzkumné strategii (jaká data budou použita, jaká pozorování podporují/vyvrací hypotézu atd.).

- Bylo by dobré vyjasnit, k čemu je v práci nutný slovníček pojmů na stranách 15–20. Úkolem rigorózní práce není nabízet úvod do problematiky a čtenář by měl být obeznámen s tím, co je aktér, bezpečnost, hrozba, riziko atd. Jiná situace by nastala, kdyby se definice pojmů odrazily ve zpracování práce (např. definice hrozby by umožnila identifikovat, co je a není hybridní hrozba). Odráží se však? A pokud ano, jak?
- Rovněž by bylo dobré vyjasnit, jakým způsobem napomáhá teoretický aparát Kodaňské školy zodpovídat výzkumné otázky.
- Podle jakých kritérií byli vybráni autoři/práce které jsou představeny v kapitole 4.1.
- Williamson Murray má prohozené jméno a příjmení.
- Je škoda, že práce po představení různých pohledů na hybridní působení nenabízí vlastní syntézu toho, co tedy je hybridní působení a jak ho definovat. Autorův pohled pravděpodobně nabízí tabulka srovnávající konvenční a hybridní války na straně 99. Bylo by ale dobré vyjasnit, jak byla vytvořena a jak se opírá o přecházející text.

Řadu z výše uvedených otázek lze vyjasnit v rámci obhajoby práce, ke které práci přes výše uvedené výhrady doporučuji. Otázky by pak bylo vhodné zohlednit i v textu samotném, zvláště když autor uvádí, že práce může být využita dále jako podkladový zdrojový materiál pro teoretické ukotvení související problematiky v rámci tvorby národní strategie členění hybridnímu působení a případného navazujícího akčního plánu, jako základním teoretický rámec pro tvorbu odborných článků, které pomohou rozšířit povědomí o řešené problematice hybridního působení a pro rozšíření poznatkové báze řešitelů specifického programu *Resilience ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů vůči hybridním hrozbám*.

Mgr. et Mgr. Jan Ludvík, Ph.D.